

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљев трг“ до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: селима, које улазе у састав општине а која је већ претплаћена, чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

САСЛУШАВАЊЕ

(НАСТАВАК)

„У Friedréichs Blättern 1855, стр. 76 прича се врло важан случај, како је погубљен човек, код кога су секцијом нађени на лубањи ови дефекти. На једној за трећину величине закржљалој лубањи нађени су ожиљци у облику зракова као последица сраслих пукотина лубање, које су постале услед тога, што је тога човека још као дечка у 14 години ударио коњ копитом. Сви шавови на лубањи били су зарасли. Сличан случај прича Гаулке, како је секцијом констатовано, да је једном човеку, који је био осуђен што је удавио своју жену, недостојала цела десна хемисфера великог мозга и била замењена воденим хидатидом. Тај деформитет је наступио услед пада на главу. Слични случајеви могу се наћи у делу др. Павла Гудера „Die Geistesstörungen nach Kopfverletzungen,“ Jena 1886.

Сви такви случајеви налажу иследнику, кад зна да је окривљени претрпео какву тешку повреду на глави, да чује лекарево мишљење. А да ли окривљени има таквих повреда, опазиве приликом саслушања ако обрати пажњу, да ли се виде на глави какви ожиљци или нека несиметричност лубање.

Разлика у посматрању према различитој природи и образовању посматрача.

Највећа тешкоћа за иследника у погледу саслушавања сведока састоји се у оцењивању сведокових исказа. Ко сведоков исказ цени по томе, да ли се неком може више или мање веровати и при том се држи званичног уверења о владању, које је добио о сведоку, тај наравно само испуњава формуларе, али не води истрагу. Истрагу води правилно онај иследник, који је најпре мучним радом прибавио јасноћу, како различито исти догађај схватају разни људи, и која група људи има заједнички начин схватања. Ту има врло много материјала, он се може наћи у свакој истрази, код сваког саслушавања, и употребом тога материјала морају се изнети позитивни и у опште употребљиви резултати. Што то није до сад било, узрок је у томе, што психолозима нису на руци посматрања, а правници, који би имали на расположењу материјала за посматрање, оставили су тај посао психолозима. Тако данас има сваки на расположењу само оно, што је сам с трудом прибрао; велика начела, општа правила о томе није до данас дао још нико. Али с добром вољом и великом марљивошћу може сваки од нас прибрати извесан број тачака за ослонац, које му доцније могу бити од вредности.

У овом погледу најважније је, као што смо већ напоменули, да се утврди да су сведоци, који су бесумње хтели да кажу истину, различито исказали, ма да би били морали тачно казати исто, да су тачно посматрали. Кад се то утврдило, онда је потребно да се докучи околност, зашто су ти људи различито исказивали. У овом случају најбоље је да иследник почне с истрагом, да можда није сам он у њој крив услед невештог и неједнаког поступања. Најпре мора пресудити, да није од сведока захтевао више но што је требало захтевати. Није у природи сваког човека, да посматра ствари с особитом тачношћу, и кад нешто нисмо опазили, не помажу нам ништа ни струка питања. К томе долази још и то што се сведоку, кад је ствар посматрао у оно време кад се ствар догодила, није

она могла учинити онако важва као сад. Он је њену важност увидео тек доцније и иследник, који је оцењује, не може се вратити на оно гледиште, на ком је био сведок у времену опажања, кад за њега ствар није могла имати никакве вредности. Н. пр. сведок је видео неког човека како је изишао из куће и погледао га је онако као што се обично погледа сваки човек, кога срећемо, а то је површно. Ако се сад доцније утврдило, да је тај човек тада извршио у тој кући неки велики злочин, одмах се узима на саслушавање тај несрећни сведок и силом се хоће да дозна нешто, што он не зна: „Морали сте бар видети, да ли је...“ „Али једно ћете ипак знати, да...“, и тако то иде све дотле докле се у повољном случају на крају не дозна ништа више но у почетку, а у рђавом случају не докучи нешто лажно. Ако је сад ту било више сведока, који су једно исто видели, а разво исказују, за то могу постојати два разлога: или се ти људи нису подједнако саслушавали, или се то учинило, али су искази били неправилни.

У првом случају ради се обично овако: С првим сведоком поступамо веома мирно и трпељиво носимо, што је знао врло мало, јер се тешимо мишљу, да други посматрачи знају ствар тачније. Али што год смо више сведока саслушали, све више нестаје наде, да ће се што подробије дознати, све нестрпељивије и површније бива саслушавање, све више исказују сведоци, али у толико све неправилнији бивају искази. Ако тада упоредимо оно што смо написали, ни једно посматрање не слаже се с другим, а то једино с тога, што је на поједине сведоке различито чињен притисак; дакле ту не постоји погрешно посматрање од стране сведока, већ погрешно саслушавање од стране иследника.

Овим наравно нећемо да кажемо, да иследник треба да саслушава немарно и сухопарно, јер већина људи, а нарочито сељака не знаду у почетку саслушавања „просто ништа“ и с њима се имају огромне муке док се докуче најважнији подаци. Између брижљивог и тачног испитивања и насилног изнуђавања постоји велика разлика.

Али ако смо сведоке одиста подједнако саслушавали, па ипак добили различита посматрања, онда различност у ствари постоји код сведока. Но то не треба увек сводити на различност у аперцепцији, узрок за то могао је постати у иследничкој соби. Ово је важно за оцењивање сведока с психолошког гледишта.

На име доста пута дешава се, да сведоци из неког узрока мисле, да ће они сами бити повучени на одговорност, било то да се боје, да се сумња на њих да су извршили дело, било то да осећају да су криви што су пропустили нешто, чиме је извршење дела олакшано, било то да држе, да их власт окривљује за неки споразум са учиниоцем и т. д. У свима тим и у стотинама других случајева они ће и поред све добре воље, да говоре истину, ипак говорити онако како мисле да је подесно за њин положај. Они ће друкчије наглашавати, друкчије распоређивати, друкчије прећуткивати, и ако иследник у таквим случајевима тачно мотри, како су ти сведоци говорили, он може образovati једну групу људи, који неправилно исказују; а то би били они који се плаше, они, који увек осећају да су криви и они, који су несигурни. У ужасну пометњу може иследник увести себе и ислеђење, ако је сам маштало, па још има сведока као што је он, а који нешто мало о

ствари зна. У таквим случајевима дешава се, да иследник прави смеле комбинације и саопштава их сведоку. Овај по својој индивидуалности пристаје радо уз иследникове комбинације и још их допуњава. Иследник то употреби за даље конструкције, једно се ниже на друго и напослетку судија не зна више, шта му је саопштио сведок као посматрач, а ни сведок не зна више, шта је знао пре свог саслушавања а шта је извео заједно с иследником, и на крају крајева дође на ред протоколари исказ, у коме је много што шта производ сведокове и иследникове маште.

Не треба мислити да ће поштен сведок увек остати при истини. Шта све могу лако узбудљиви, иначе потпуно паметни људи, створити маштом, изгледа готово невероватно. Овде не треба заборавити, да се у таквим случајевима сваки од таква два учесника ослања на ауторитет другог: иследник на сведоков, који је био очевидац те мора ствар знати, а сведок на иследника, који мора познати закон. И тако сваки од њих у ауторитету другог налази жељено средство, да, као што то радо чини, попусти узде својој машти.

Посматрајте само једанпут ради своје поуке, како се лако узбудљиви људи могу навести да причају ствари, које нису никад видели ни чули; при бољој вољи, а остајући при истини, првом приликом ударе они десно и лево и напослетку никад више не знаду, шта је био доживљај а шта уображење. С таквим људима мора иследник бити и сувише опрезан, а нарочито онда, ако је у себи открио много маште.

Готово супротно овоме што смо мало час рекли мора иследник да чини, кад му дође под руку сухопаран, ђутљив и одмерен сведок, који просто из равнодушности према ствари говори само оно што безусловно мора да каже. Ја сам далеко и од помисли да тврдим, да се у таквом случају са сведоком мора дотле окретати и навртати, докле се не дозна оно што је потребно, већ мислим, да је једино средство, да се у таквом случају до циља дође, кад се сведок поведе за собом, кад му се јасно представи његов сопствени интерес у тој ствари, кад му се објасни, шта је по тој ствари рађено, какву она има вредност и шта све од тога зависи ако сведок све каже, све истински исприча. Постепено тако се загреје сваки кад почне да појима иследника и његову ствар, а кад иследнику испадне за руком, да сведока дотле доведе, онда овај сам увиди да је вредно труда да се тачније размишља, да се сећа и саопштава оно, чега се лагано сећа. Тако иследник може с мало већим трудом од сасвим равнодушна сведока добити најважније исказе.

И тако морамо најпре увек констатовати, какве је природе сведок, кога тренутно имамо пред собом, а за тим ћемо с њим поступати према његовој природи. Али не треба пазити само на духовне и карактерне диспозиције. Од врло великог је значаја положај, правац, мишљење и т. д. На многе људе може имати врло великог утицаја верски, политички, друштвени положај, па чак и породични и дружински обзира. Они неће ништа да виде или чују, они виде и чују друкчије, и тако може из једног сведока, који би по својој природи некога теретио, бити сведок, који му олакшава и обратно.

Извесно се многим од нас десило, да је услед неког чудног одговора неког сведока био принуђен да се распита за његове личне одношаје, после чега је сведокове наводе судио сасвим друкчије но пре.

Напослетку од врло су велике важности доба живота и пол сведоков. Наравно да се не може тврдити, у ком су добу сведоци најпоузданији, а у коме најнепоузданији; све друго, што чини човека човеком, његова природа и образовање исто су тако и још више меродавни, али извесне норме могу се ипак поставити у току времена.

У извесном правцу понајбољи су сведоци деца тако од седам до девет година. Љубав и мржња, сујета и лаж, вера и сталез, друштвени положај и новац — све је то њима непознато, код њих такође нема погрешног схватања услед претходног познавања ствари, нема нервозне надражености, нити дугог искуства. Огледало детиње душе показује бистро и непомућено оно што се пред њим налази. Али наравно да и дечји искази могу имати доста којечега што штетно утиче на истрагу. Прва и највећа је негода та, што се ми никад не можемо ставити на оно гледиште, на коме се налази дете, па и ако се дете служи оним истим изразима којима и ми, оно везује за њих и друге појмове, чак шта више код аперцеп-

ције се детету развијају представе друкчије него код нас одраслих. Већ појмови о великом и малом, о брзом и лаганом, о лепом и ружном, о далеком и близом у дечјој глави су сасвим друкчији но у нашем мозгу; за нас равнодушни догађаји доста пута су за дете дивни или ужасни а оно што је за нас красно или нас жалости не додирује детињу душу ни најмање. Какав то пак утисак чини на дете, ми не знамо.

Друга тешкоћа је у томе, што је дечји хоризонт у опште ужи него наш, тако да један велики део онога што ми опажамо ипада из оквира, у коме дете уопште може чинити опажања. Колики је тај оквир, познато нам је само у опредељеним односима: ми нећемо питати неко дете, како се збила нека компликована превара, или како се развијао неки бракомни одношај, јер извесно знамо, да дете о томе не зна ништа. Али у многим другим односима нису нам познате границе, где почиње моћ дечјег посматрања. Нама је више пута нејасно, што дете не може појмити ово или оно, а много пута опет се пренерозимо, да се дете јасно оријентисало у стварима, за које смо мислили да су куд и камо изван његове моћи схватања. Ја сам ретко где наилазио, да се од деце очекивало много у посматрањима, али сам наилазио да су деца много више знала и много више опажаола но што се уопште мислило.

(Наставиће се).

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Од једног општинског писара добио смо овакву једну општинско-судску радњу.

Н. Н. из Н. купили су на пијаци у вароши Н. три јагњета и платили трошарину. Јагањце су заклали на општинској кланици и платили прописну кланичну таксу, на шта су и добио признаницу и месо однели ради потрошње својој кући.

При излазу из вароши, контролор општинске трошарине одувео им је месо, као кријумчарско, затим је продужио извиђање и истрагу по овоме делу, а за тим донео овакву пресуду са овим разлозима:

Пресуда.

Окривљени Н. Н. из Н., на испитима својим казали су, да су они јагањце за које се окривљују, да су их укријумчарили, купили на сточном тргу, а по томе да су их поклати на општинској кланици, на што и признанице имају. Пошто су јагњад поклати, однели су их и оставили у кући Н. Н., ради тога да ту остану докле се воз не крене за полазак њиховој кући.

Кад је дошло време за полазак воза узели су човека да им јагњад-до истог донесе. Овај је заклату и уређену јагњад метнуо у џак и понео, но у путу га је срео контролор општински, и упитао га шта има у џаку, на шта су му купци одговорили да имају месо од три заклана јагњета, на које имају кланичне признанице. Но овај се на то није хтео освртати, но је наредио, да се месо носи у општински суд, што је по његовој наредби и извршено.

Сопственик од куће где је месо са кланице до поласка воза донето, на испиту изјавио је: да су оптужени њега питали, били они могли код њега да оставе два—три јагњета, које ће на сточном тргу купити и заклати, до поласка воза. Он им је одобрио. Пошто су оптужени јагњад купили и на општинској кланици заклали, они су исте на оставу код њега и донели, но како у његовој ашчиници није било места за три јагњета, он им је казао да га оставе у кућу, која је позади што су они и учинили. У вече када је било време за полазак воза, оптужени су заклану јагњад узели и однели, шта је даље било не знам. Најзад казао је и то, да за оно кратко време док су јагњад код њега била, није на исту обраћао пажњу, те да би се уверио, да ли су била штемплирана или не.

Сведок Н. Н. на испиту казао је, да су њега оптужени погодили да им однесе један џак са три заклата јагњета до железничке станице и када је јагњад узео са места где су иста била, пошао је станицу, но у путу га је срео општински контролор, и питао га шта је у џаку, он му је одговорио да је месо. Контролор је тада наредио, да се џак врати, што је он и учинио, и донео исти у једну кафану где је био оптужени Н. Н. Џак са месом је оставио на кафански сто а потом је отишао.

Сведок Н. Н., општински кланични контролор на саслушању казао је, да је он заиста месо, о коме је реч, прегледао и том приликом да није на истом приметио, да је било општинским жигом штемплирано. Даље је казао да је целог дана падала киша, и да је лако могуће било да је киша жиг са меса спрала.

Изговори окривљених Н. Н., да су они ове јагањце на општинској кланици поклали, као што им и признанице тврде, не могу им ни у колико у олакшицу служити, а ово тим пре, што се на јагањцима, који су им одузети, није могло видети, да су на себи имали кланични жиг, што ће по свој прилици бити узрок тај, да су они морали њихове јагањце са неким кријумчарима заменити.

Било како му драго, они су овим поступком оштетили општинску касу, што то ни у ком случају нису смели учинити.

Да су Н. Н. ове јагањце у општ. кланици поклали по чл. 6. 2 требали су да плате од комада по 0.50 динара, а када то нису учинили онда се имају осудити по чл. 25 правила о клању стоке, на накнаду причињене штете каси ово општ. суда, јер су овим поступком оштетили општинске интересе.

Зато суд општине Н. на основу свега напред изложеног и § 6. и § 13. грађ суд. поступка с погледом на чл. 87 закона о таксама.

Пресуђује.

Да оптужени Н. Н. накнаде суду овом општинском по 20 динара на име причињене штете, да на ову суму плате по 3% спорне таксе у новцу, и да за ову пресуду плате по два динара у таксеним маркама.

Половину од досуђене казне дати хватачу на име награде.

Одузети јагањци да се продаду и новац да се употреби на извршење пресуде.

Пресуду им саопштити на потпис, па исту одмах извршити.

Од суда општ. Н. и т. д.

Писар

Кметови

По изјављеној жалби оптужених полицијској власти, ова је пресуда оснажена.

Овај писар нас пита, да ли је ова пресуда правилна и на закону основана.

Одазивајући се његовој молби, ми изјављујемо, да је ова пресуда скроз неправилна и незакона, т. ј. јединствена у своме роду; а ево зато разлога:

Извесан предмет мора имати на себи један вид. Тако исто и овде, у овом конкретном случају, мора се узети, је ли овај предмет спорни, да се суди по грађ. поступку, дакле да ли узима на се вид грађ. спора, или је као кријумчарење кривица, која се казни по кривичном закону с погледом на закон о слободном клању стоке и правилима на основу истог прописаним.

Општински суд о овоме у својим разлозима није дао никакву оцену, то јест, није извршио квалификацију самога дела, но се просто упустио у пресуђење онако без икаква ослона на захтеване законске прописе... Да је тако нека је довољан доказ сама та околност, што се општински суд у своме пресуђењу наслања на § 6 и 13, грађ. поступка а затим одмах и на § 87 закона о таксама, који пропис вуче таксу у 2 динара за дела иступне природе, и која такса тек ни у коме случају не може бити повучена за оне предмете, који се код општ. суда суде по § 6 и 13 грађ. поступка, јер они вуку за собом другу таксу. Но општ. суд ваљда сетивши се тога у својој пресуди меће са осудом и таксу 3% на вредност спора, а да остане доследан и томе да је овде и кријумчарење, дакле иступ, узима и ону таксу по § 87 закона о таксама.

Дакле наше је мишљење, да се овде морамо јасно прецизирати, какав вид овај предмет на себе узима, је ли суђење за накнаду штете причињене општини, дакле, грађански спор или је кријумчарење иступ, који се као такав, са погледом на закон о слободном клању стоке и са погледом на његов правилник има казнити.

Ако се узме да је спор грађанске природе, за суђење кога је по § 6 грађ. поступка надлежан општ. суд, онда је требало одредити рочиште и на истом јавно овај спор, са општ. заступником и туженима извидети и пресудити. Ова пресуда није извршена све дотле, док не протече осам дана, од дана саопштења парничарима, а противу ове пресуде подноси се жалба првостепеном суду.

Ако се пак узме да је ово иступ, онда нема никаква ослона на § 6 и 13 грађ. поступка, а ни права на осуду оне таксе 3% на вредност осуђене суме, поред оне, која се на основу § 87 закона о таксама досуђује. Дакле помешано бити не може, или једно или друго. Ако је иступ онда се по § 15 и 16. полиц. уредбе у року од три дана подноси жалба полиц. власти, али се пресуда, пошто се дело казни по званичној дужности, може одмах извршити.

У само извињање и његов ток нећемо да се упуштамо, јер је и оно скроз неправилно а нарочито с тога што се нигде није ценило то, да ли кланичне признанице издате купцима — оптуженим вреде, и што исте нису цењене ни по дану њиховог издатка, ни по бројном стању клања на општ. кланици тога дана. Дакле није се ценио ни исказ општ. кланичног контролора, који у своме исказу наводи, да је тога дана непрестано падала киша, наводећи могућност, да су жигови могли бити и спрани. Поред овога суд није овај предмет довољно ни извидио, јер је се извињањем лако могло уверити и о куповини јагањди на тргу и њиховом односу у кланицу на клање, па и о њиховом односу на оставу код Н. Н., па најзад и о томе, где су и како јагањди код овога до односа на жељезничку станицу стојала. Све је ово требало извршити, ако се хоће правилна радња и на закону основана пресуда.

ИЗ МОЈЕ БЕЛЕЖНИЦЕ

Б. К. М.

4., Где је новац?

1-ог септембра био је вашар на Тресијама.

2-ог септембра мој капетан у Обреновцу доби депешу, да је прошле ноћи покраден комесар вашара тресијскога:

Крадљивац је кроз прозор механске собе, у којој је комесар спавао, украо комесарево одело, од браун штофа, сасвим ново, а у прелуку је било 30 дуката у злату.

Мој капетан даде мени депешу. Прочитао сам је, па затим отидем на Колубару, на скелу.

Случај је донео, да мало после мога доласка, два лица с оне стране реке, позваше скелецију да их превезе. Овај оде и мало касније превезе их на ову страну.

Једно је био Матеја Јеротић, стари и чувени коцкар, прозван у његовоме друштву: „Топал паша“. Друго беше један дечко од 13—14 година, Милан Здравковић из Шапца,

Дечко је носио преко рамена један нов анцуг од браун штофа.

Позовем служитеља који је био у близини и одведем обојицу канцеларији.

Дечко каже да је био у Београду и тражио службу, па не нашав ову враћа се својој кући у Шабац. У путу, између Барича и Колубаре, стигао је овога човека који је са њим нађен, и овај му дао те је понео оно одело које је код њега нађено.

Матеја опет каже да путује из Београда и да је близу баричке механе стигао овога дечка са оделом преко рамена, које је овај собом донео и које му он, према томе, није дао.

И један и други, дакле, одричу се одела.

Видим ја и по томе а и по изгледу и боји одела, да је оно комесара вашара.

Претресем их да нађем и украдени новац.

Али не нађох ни марјаша!

Затворио сам обојицу...

После подне срески пандур Илија донесе ми један дукат златан.

— Ово ми је, вели, дао Јеротић да му купим: печења, леба и дувана, мени да задржим 2 динара а ресто да му вратим.

А тако ли је? кажем ја, доведи Матеју к мени.

Доведоше га.

Матеја не признаје да је дао пандуру Илији дукат.

Претресем га поново. Свако парче одела што је имао пропустио сам кроз своје руке прегледајући најпакљивије. За-виривао сам му: у уста, измеђ ногу, измеђ ножних прстију и свуда око тела, где год би се могло прикрити... Нигде ништа!!

Сиђем у апсану.

Сваку пукотину, свако место где би се могло што оставити прегледао сам најбрижљивије са свећом. Ни ту ништа. Матеја се смеје.

— Нема, вели, код мене пара. Да ја имам пара не бих долазио у Обреновац.
Вратим га у затвор.

*

Сутра дан доноси ми опет Илија пандур дукат.

— Опет ми, вели, дао Јеротић да купим неке ствари.

— Што казујеш, будало, каже ми, ваљда ће ти неко рећи : хвала. Узми овај дукат па ми купи то, а себи задржи колико хоћеш!

Доведем опет Матеју из затвора. Претресем као и јуче и њега и апсану.

Опет не нађем ништа.

Е сад сам већ био сигуран где је новац. Матеја га је прогутао.

— Али чекај ти, мислио сам ја, наћи ћу га и тамо.

Пошљем пандура те купи рицинуса у апотеци.

Натерам Матеју да га употреби, па онда оставим Илију пандура код њега у апсани.

Чекао сам повољан резултат.

Али на велико моје изненађење дође пандур и рече ми да ништа нема! Рицинус је учинио своје али пара нема!

— Ваљда је само та два дуката и имао, мислим ја. — Више зацело нема...

Кад, трећега дана долази и по трећи пут Илија пандур и доноси и трећи дукат.

— Опет ми дао, господине, каже и смеје се.

— Ама збијаш ли ти комедију са мном, шта ли? раздерем се на њ'.

— Није, господине, среће ми, одговара он. Каква комедија, Бог с вама? Сад ми дао дукат. Каже: тражите ви колико хоћете али наћи нећете. Моје дукате не могу обичне очи да виде, докле ја то не одобрим. Ви кад сте ме пре претресали дукати стоје испред вас а ви их не видите.

— Ама да л' то може да буде, господине? пита Илија.

— Прођи се лудорије, велим му ја, него доведи опет Матеју к мени.

Доведе га.

Претресем га опет.

Опет ништа!...

Нисам знао шта да радим од једа! Да ме један коцкар овако вуче за нос! Мене, београдског полицајца, — то је нечувено! А пара код Матеје има још. То је сигурно.

Да је он имао само та три дуката, не би се он са њима тако олако раставио.

Али где су?

Е наћи...

*

Срећна мисао паде ми на памет.

У вароши живео је неки Алекса П.... који је дванаест година био коцкар, па се по смрти очевој смирио и отпочео касапску радњу.

Од како је отпочео овај поштени посао, владао се беспрекорно.

Позovem га. Он дође.

Испричам му све ово.

— Молим те, брате, велим му ја, кажи ми, где тај човек може крити новац?

Алекса се насмеја.

— Па то је лако, каже.

— Како лако?

— Па тако. Зар се ви нисте могли сетити да на човеку има један џеп, који је са њим рођен?

— Како то мислиш? питам ја.

Па тако. Џеп као и сваки други џеп. Кад хоће метне у њега новац, кад хоће извади. Новац не може сâм испасти никако. Сећате ли се сад?

Суците ви одело са њега па гледајте пажљиво по зади. Ако видите да му остраг висе какав конац, наредите нек се вуче. То је новац.

Ја га гледам и чудим се. Свиће ми пред очима.

Знам, велим ја, а кад тај џеп буде заузет другим послом?

Ништа то не смета. Докле се други посао врши, новац се извади и држи у руци а за тим опет метне где је и био.

Алекса оде.

— Доведи Матеју, кажем Илији пандуру.

Доведе га.

— Скини се Матеја, заповедим му.

Он се скиде.

— Сагни се напред.

Он гледа право у очи.

— Сагни се, поновим ја.

— Молим, господине, ако ме можете апсирати не можете ме срамотити. Ја нећу да се сагнем... Ја ћу да тужим... Ја ћу... Махнем очима на Илију.

Он дохвати Матеју као перце и преви га потрбушке преко колена.

Остраг му је висила једна пертла. Илија је повуче, Тако је! Доиста нађосмо 26 дуката у злату.

Тиме је била цела загонетка одгонетнута.

БОЉЕ ТИ ЊЕГА...

(И С Т И Н И Т И Д О Г А В А Ј)

— Заре —

(СВРШЕТАК)

Али картара је ћутала. Њу као да не коснуше ове Живанине речи, јер је и на даље непомично гледала у разбацане карте, прелазећи погледом с једне на другу и час по час бројала би их од горе на доле и обратно. После неколико тренутака који се уплашеној Живани учинише читави часови, поче:

— Кад 'оћеш, а ти чуј. Неће се на томе свршити, што је до сад било. Теби предстоје горе муке, горе патње, још веће несреће. Што си пропатила, то је само почетак. Ево ова карта — и показа на једну од разређаних — прориче, да ће ти сво имање пропасти и да ћеш остати без игде ичега; да ћеш постати убога сирота.

Живана се не надаше добру, па јој се почеше сузе котрљати низ смежуране образе.

— Но то није још све, продужавала је картара: биће свађе, туче, биће и крви. Тешко теби, несрећнице, ти ћеш страдати, заврши она.

Живана погледа картару разрогачено и испрекидано поче понављати: стра-да-ти, стра-да-ти!...

— Као што ти рекох! додаде картара.

— Па шта да радим?

— Спасевај се...

— Али како? прекиде је Живана зачуђено. Дед, научи ме. Не рекох ли ти мало пре, да сам све и сва чинила, па никакве помоћи.

— Како то говориш! рече картара љутитим гласом и поче скупљати разбацане карте.

— Има, него стоји до тебе, 'оћеш ли да се користиш? Чула си шта ти карте проричу, да ћеш страдати, па кад је тако, онда: »боље ти њега«. Да, боље ти њега, него ли он тебе.

Живани се окрете соба, кад чу шта јој картара рече. Никад ни у сну није сањала такве црне мисли, од којих се грозила, од којих је страховала; уздрхта, па нагло устаде. Учини јој се да је причула, па поново упита картару, гледајући је непрестано. А кад јој картара понови малопређашње речи, додаде тужно:

— О, само то не, само то не!...

Картара се наљути. Њој би криво што јој Живана њеном прорицању не поклати веровање онакво, какво је она желела, па за то устаде, погледа је љутито и рече:

— Не верујеш! Оно што сам ти казала обистиниће се, па веровала или не веровала.

Ово изговори и сувише оштро

Живана је погледа ћутећи. Бледа, без капи крви стајала је као прикована. Ништа друго није умела мислити него о ономе што је од картаре чула. Свака реч картарина била је права оштра стрела, која се забадала у њено срце, осећала је од њих тешке болове па поче дрхтати као да је у грозници.

Картара је погледа, па кад је виде такву покаја се због своје пренагљености и поче блажијим гласом:

— Па молила си ме да ти кажем све, што у картама буде стојало, и ја сам ти по жељи учинила. Питала си ме за савет, и њега ти дадох, па шта би хтела више? Не мислиш ваљда, да је мени стало до тога, да твој муж не живи. Буди без бригае! Мени нити је у кесу нити из кесе. И ја бих, веруј ми, највише волела, да није дошло до тога. Али зар сам ја крива, што ти проричу карте такав несрећан свршетак? Рђава будућност очекује те, која ће се на крају крајева завршити твојом пропашћу. Па кад то стоји, није ли зар боље да себе спасаваш? Или чекаш да дођеш до ивице пропасти, па да се тек онда кајеш што ниси зло предупредила. Уверена сам да ћеш се онда сетити и мојих савета. Али кајање и сећање биће тада касно и сувише касно.

Живана је слушала, а кад се картара ућута она уздрхталом гласом шапуташе:

— Знам, али суд, робија...

— Боље и робија, него ли смрт! рече картара. А напослетку знаш шта. Ако будеш умела да се сачуваш, у питању је да ли ћеш и допасти робије. Будеш ли паметна, у напред ти могу јамчити, да те ни глава неће заболети. Имај на уму и то, да нити си ти прва, па нећеш бити ни последња.

Живана се опрости с домаћином и оде кући. Од тог дана непрестано је размишљала о томе што је од картаре чула, да се често пута по неколико часова није могла отрести тих црних мисли и слутња.

Јован није престао пити. Ретко кад да је у кући на миру прошло кад би се пијан вратио. Живана је сносила злостављање мужевљево, кријући бруку од света. Но и њеном стрпљењу дође крај, кад се поче уверавати да ће се најзад обистинити прорицање картарино и она поче размишљати о спасавању. Из понашања мужевљевог виде, да ће доћи и дотле да је удари, да се више не дигне.

Једно по подне тако задубљена у мислима, и не чу да се врата која воде из авлије у кујну, отворише; али се уплашено трже и скочи с клупе кад шкрипнуше врата на соби. Али кад чу детиње гласове и угледа прво једну, па другу и трећу главу својих унучића — двоје женских и најмлаћег мушкарца, она се одмах умири. Очи јој радосно засветлеше, а благи осмејак прелете јој преко усана. Деца је запиткиваху за свашта и она забављајући их и шалећи се с њима заборави на све муке и патње готово до мрклог мрака, кад их испрати до вратница, пошто их редом ижљуби...

Не зна ни сама колико је спавала, кад је трже из сна љутит глас и псовка. Онако буновна уста брзо с постеље и погледа уплашено мужа — јер је он био, који стајаше на сред собе поводећи се час на једну, час на другу страну, а пламен свеће, која је горела, треперео је лелујајући се при сваком покрету његовом.

Тако ли се дочекује муж и домаћин ове куће? викао је Јован.

Живана му ништа не одговори већ га гледаше уплашено.

— Јес', што ме гледаш тако? Домаћина и мужа уредна жена дочекује на ногама, као што и приличи; а не спавајући. Па ућута.

Живани би доста. Криво јој дође што јој неумесно пребацује, па му љутито рече:

— А које је опет доба ноћи, те тражиш да те дочекам онако, као што и приличи...

Но Јован јој не даде да заврши што је започела. — Не прекидај ме!... цикну и погледа је љутито, закрвављеним очима, које беху подбуле од силнога пића и припрети јој штапом, који је у руци држао.

— Не прекидај ме, рекох, него слушај кад говорим. Уредна домаћица и кад спава, а муж јој још није дошао, спава на опрези, и чим чује, јес' и чим чује да се домаћин приближује, а она је већ на ногама па се налази око њега, до год не легне. А ти? Легла си!... Спаваш!... А ја да поломим ноге, тражећи по мраку свећу. Је ли то твоја уредност?

Закашља се силно, па после неколико тренутака продужи загушљиво:

— И у томе други људи срећнији су од мене. Ето Павлова домаћица...

Живана не хте да слуша даље. Њен понос би увређен, што јој муж ставља за углед жену човека, који јој је био мрзак, па љутито додаде:

— Јели, Павлова. Е гле ти њега! Па, брате, ако ти је она боља, а ти иди код ње.

Није могла више да издржи, па пође; али Јован дрекну:

— Стој!... Где ћеш?... и појури, ухвати је за руку и одгурну у страну, а и сам се поведе. — Шта рече? Да идем код ње? Баш тако!... А шта ћеш ми онда ти?..

— Па кад велиш да је она боља и услужнија, рече Живана.

Јован на ово не одговори ништа, а Живана продужи:

— Дворила сам те двадесет и толико година и за све то време, нисам ти била на одмет; ваљала сам ти, умела сам да те послужим, никад ми ману ниси нашао, јер ти је увек, ама увек по вољи било! А сад? Шта ти одједном би и сама се чудим! Под седим си се власима помамо! Да ниси познао покварено друштво, боље би било! Да се ниси почео дружити са оном двојицом, са оним пијаницама...

— Шта рече? прекиде је он и пресече очима. Шта рече, пијанице?!..

Но Живана се не застраши, већ понови:

— Па пијанице, дабогме...

Али не доврши, јер се он залете, ухвати је за прса и повуче силно к себи, па се некако отпусти, поведе натраг и паде колики је дуг.

Живана ослобођена побеже напоље, а он се просипајући псовке диже и поводећи једва докатура до постеље, па леже онако обучен.

Живана је дрхтала од љутине кад изађе пред кућу. Напољу је владала мртва тишина. Небо беше покривено густим облацима, тек што није пала киша. Размишљаше о мало пређашњем, па јој дође криво и на самог Бога, што јој је уделио овако горку судбину. Од једном јој и нехотице дођоше на ум картарине речи: „Боље ти њега“, па јој то даде мислима други правац. Поче о томе да мисли. И све више долажаше до уверења, да ако је икоји, овај тренутак је баш најзгоднији.

— А што и не би? питала се она. Зар није боље и роб, него ли у гроб. Или, зар да оставим, па да ме једнога дана умлати!... А свет, шта ли ће он рећи?... Зар да пружа прст и говори: Убица!... Убица!... Па нека говори! Говори и овако. Жале ме и то је све! А да ли ми је тиме поможено?..

— Жале ме, а ја из дана у дан патим. Довела сам се, да изгледам као акреп; гадим се сама себе, а шта ли је за друге остало?! Па ко ме је довео дотле? Зар не он и његово тиранисање. И сад му нисам добра! Боља је домаћица жена оне пијанице; она, што је као девојком плунула на образ свој... Ова јој питања и одговори, ова резонувања једно за другим муњевитом брзином прелетаху по памети и она постајаше нервознија, све више јетка и огорченија. Како који тренут, осећала је потребу, управо жељу за осветом, јер је увиђала да ће јој то годити; да ће се тиме спасти невоље и мука.

Погледа на прозор одакле је светлост из собе продирао, па се упути тамо. Виде мужа да спава и она вођена неком тајанственом силом уђе на прстима у собу, носећи у руци повелику секиру, коју је у кујни нашла

Дође лагано до постеље и пригну се Јовану, да би се уверила да спава. У тај пар он се поче мешкољити. Она се поплаши, страх је било да се не пробуди. Крајње је време било. Разајарено подиже секиру и потеже ушмице.

Јован поскочи са узвиком: „Шта!...“ Али не доврши, јер и други ударац стиже, само је овај био оштрицом и секира се зари дубоко у главу из које покуља мозак, а крв прену по постељи и дувару, прскајући и убицу.

Мало затим, а са оближњег моста некакав тежак терет паде у реку, чији се таласи разлише да покрију један тежак злочин.*)

Београд 1900 год.

*) Живана је осуђена на двадесетогодишњу робију.

ЗЛОЧИН И КАЗНА

РОМАН Ф. М. ДОСТОЈЕВСКОГА

75

Никако, никако није мислио да јој то овако каже, али тако изиђе.

Као да не зна за се она скочи, па лемећи руке дође до насред собе; али се брзо врати, па седне опет крај њега, готово додирујући раменом раме његово. Намах, као да је ко пробод, она се стресе, узвикне, и падне, не зна ни сама зашто, пред њим на колена.

— Шта сте то учинили са собом, шта сте учинили? рече она у очајању.

Па скочи, падне му око врата, и јако га стеже рукама.

Раскољников коракну, и са сетним осмехом погледа је.

— Како си ти необична, Соња, — грлиш ме и љубиш кад сам ти то казао. Не знаш за се.

— Не, не, нема, данас на свету нико несрећнији од тебе! узвикну она као у забраву, не чујући његове напомене, па одједном бризну у плач, као у хистеричном наступу.

Осећање већ одавно њему непознато навали му у душу као талас, и намах је омекша. Он му се није противио: две сузе му се открунише из ока и зауставише на трепавицама.

— Па ти ме нећеш оставити, Соња? говораше он, и једва надајући се гледаше је.

— Не, не, никада и нигде! узвикне Соња. — Ја ћу за тобом, свуда за тобом! О, Господе! Ох, ја несрећница!... Зашто те пређе нисам знала, зашто: Зашто пређе ниси долазио? О, Господе!

— Па ево сам дошао.

— Сад! О, шта ћемо сад!... Заједно ћемо, заједно! понављаше она као у заносу, и опет га грљаше. — Заједно ћу с тобом у тамницу!

Он се трже, а малопређашњи осмејак омразе, и готово охол, појави се на његовим уснама.

— Ја, Соња, у тамницу, можда још нећу ни ићи.

Соња га брзо погледа.

После првог, страшног и страдалачког саосећања према несрећнику њу опет запрепасти страховна помисао на убиство. У промењеном тону његових речи она одједном зачу убицу. Гледаше га запрепашћено. Не беше јој ништа још познато, ни зашто, ни како је то било. Сад сва та питања одједном плануше у њеној свести. И опет није веровала: „он, он убица! Зар је то могућно?“

— А шта је то! Где сам! рече она у дубокој неверици, као да још не зна за се. — Али како сте се ви, ви, такви... могли на то да одлучите?... И шта је то!

— Па, да опљачкам. Престани, Соња! некако уморно и као с досадом одговори он.

Соња беше као забезекнута, али одједном завиче:

— Ти си гладовао! Ти си то... учинио, да матери помогнеш? Је ли?

— Не, Соња, не, мрмљаше он окренувши се и оборивши главу, — нисам ја био врло гладан... ја сам доиста желео да помогнем матери, али... али није ни то права истина... не мучи ме, Соња.

Соња плесну рукама.

— Да није, да није све то због правде! Господе, па каква је та правда! Ко би то могао и да верује?... И како то, како само, да ви сами последње што имате дајете, а убили сте, да би опљачкали! А!... узвикну наједном. Они новци, што сте дали Катарини Ивановној... ти новци... Господе! ваљда нису зар и ти новци...

— Не, Соња, похита он и прекиде је у речи, — ти новци нису били они, умири се! Те новце је мени послала мати, преко једног трговца ми је послала, ја сам их добио болестан, оног истог дана, кад сам их и предао... Разумихин је видео... он их је и добио за ме... то су моји новци, моји сопствени, прави моји новци.

Соња слушаше са сумњом, и свом снагом паштила се да нешто докучи.

— А они новци... уосталом, ја не знам беше ли тамо и новаца, дода он лагано и као мислећи се, — скинуо сам јој онда кесицу с врата... а нисам загледао у њу; мора бити да нисам то постигао... А што се тиче ствари, беху све некаква дугмета и ланчићи, — све те ствари и кесицу склонио сам

у туђе неко двориште, на В—м проспекту, оставио сам их под камен, сутра дан... То је и сад све тамо...

Соња слушаше с највећом пажњом.

— Па онда зашто сте... како ви рекосте: да бисте опљачкали, а овамо нисте ништа узели? брзо запита она, хватајући се за сламку.

— Не знам... нисам још одлучио, да узмем или да не узмем те новце, изусте он, и опет као мислећи се, па намах, прибере се, па се брзо и кратко осмехне. — Их, какву сам глупост сад избацио, је ли?“

Соњи севну помисао: „да није луд?“ али је одмах остави: „Не, ту је друго нешто.“ Али баш ништа не схваћа!

— Знаш ли, Соња, рече он одједном с неким успренућем, живље, — знаш ли, шта ћу да ти кажем: да сам је само убио с тога, што сам гладовао, ја бих сад... — настави он упирући на сваку реч, и гледајући у Соњу загонетно али искрено, — био срећан! Знај то! И шта би ти, шта би ти зато, завиче он за један тренут с неким чак очајањем, — да шта би ти зато, да ја и признам сад да сам учинио рђаво! Да, шта би ти с том глумом славом нада мном? Ах, Соња, зар зам ја с тога теби дошао сад!

Соња хтеде опет нешто да одговори, али прећута.

— Ја сам те синоћ позвао собом с тога, што си ми ти једина и остала.

— Куда си ме звао? запита Соња.

— Не да крадемо и убијемо, умири се, није то, осмехне се он загрижљиво, — ја и ти смо различита људска створења... Па, Соња, знаш ли, та ја сам тек сад, тек овог часа појмио куда сам те синоћ позивао! А кад сам те синоћ звао, ни сам нисам схваћао куда. Звао сам те једино за то, и дошао сам једино зато: да ме не оставиш. Нећеш ме оставити, Соња?

Она му стисне руку.

— Али зашто сам јој рекао, зашто сам јој поверио, зашто? узвикну он очајно, одмах затим, и гледаше је с бескрајним мукама. — Ево ти очекујеш објашњења од мене, ту си и чекаш, Соња, ја то видим; а шта ћу да ти кажем? Јер ти ништа не схваћаш у томе, него ћеш се само сва измучити и напатити... због мене! Ето, ти опет плачеш и грлиш ме, — та, што ме грлиш? Зато, што нисам подносио сам, него сам дошао и на другог терет свој да пренесем: „пати и ти, биће мени лакше!“ И можеш ли да љубиш таквог подлаца?

— А зар се ти такође не мучиш? повиче Соња.

Опет оно исто осећање навали у његову душу као талас, и опет за тренут омекша га.

— Соња, ја имам зло срце, види то, тиме се може много да објасни. Ја сам за то и дошао, јер сам зао, пакостан. Има таквих, који неби дошли! А ја сам још и плашљивац и... подлац! Али... нека тако! све то није оно... Сад би требало да говорим, а ја не умем ни да почнем...

Он застане и замисли се.

— Е-ех, нисмо ми једнаки створови! узвикне он опет. — Нисмо пар. И зашто сам дошао, зашто! Никада нећу то себи да опростим!

— Не, не, добро је што си дошао! узвикиваше Соња. — Боље је да и ја знам! Много боље!

— Он је погледа болно.

— И шта одиста! рече он пошто се као изнамишљао, — та то је тако и било! Ево шта: хтео сам да будем Наполеон, с тога сам и учинио убиство... Е, сад разумеш?

— Н-не, наивно и плашљиво прошапуће Соња, — само... казуј, казуј! Ја разумем, све у себи ћу да разумем! мољакаше она.

— Разумећеш? Е, лепо, да видимо!

Он заћута, и дуго размишљаше.

— Ствар је у овоме: једном сам ставио себи овако питање: шта би било, на пример, да је на месту моме био Наполеон, па да није имао, ако би хтео каријеру почињати, ни Тулона, ни Египта, ни прелазак према Монблана, него да је место свих тих лепих и монументалних ствари била просто напросто, некаква смешна старица, регистраторка коју уз то још треба и убити, те да се из њеног сандука извуку њени новци (ради каријере, разумеш?), — па, дакле, да ли би се на то одлучио, кад му другог излаза не би било? Да неће да га сломије то с тога што је и сувише немонументално и... и грешно? Е, кажем ти, на томе сам се „питању“ мучио веома дуго,

тако, да ме је већ стид било, кад напоследку се досетих (намах некако), да то не само што га не би сломило, него ми ни на ум не би пало, да то није монументално... чак не би сасвим ни схватио: шта ту да се савија и ломи? И кад већ не би другог пута имао, он би угушио тако, да не би дао ни писнути, и учинио би то без икаква размишљања! Па и ја сам... оставио се размишљања... угушио сам... по примеру ауторитета. И то је тако тачно и било! Теби је смешно? Јест, Соња, од свега је ту најсмешније то, што је, можда, баш тако и било... Соњи не беше ни мало смешно.

— Боље говорите ми отворено... без примера, још плашљивије и једва чујно замоли она. (Наставиће се).

БЕЛЕШКЕ

Кржаве мрље. Белгијском лекару д-р Ван-Енгелену, пошло је за руком, да нађе начина, како да се крвави трагови, које злочинци на каквој тврдој или политираној површини оставе, открију, што је особито важно за криминалисте. Белгијски министар правде, већ је обратио пажњу истражних сустија и судске полиције на ово откриће. Међутим, оно је по д-р Ван-Енгелену врло просто. Узме се филтрирани папир од чврстога ткања и умочи се у воду и остави, да се вода довољно у папир упије. Онда тако препарисани папир треба одржавати увек у влажном стању, и чим се где посумња да има крвавих трагова, треба сунђером притиснути препарисани папир на дотично место, и после неколико тренутака, добићемо на папиру најфинији и најпрецизнији отисак. — И ми с наше стране препоручујемо овај прост али врло сигуран препарат за дознавање тако важног питања: има ли где крвавих мрља, какве су и од кога произлазе?

Робијашки језик. — Џорџ Кенан, чувени амерички књижевник, који је написао интересантно дело „Руске Робије,“ које смо ми раније у једном броју приказали, прича у истом опису, да руски робијаш и имају нарочити свој језик, којим се споразумевају и који се врши куцањем. Тако какав осуђеник већ првога дана чује куцање из ћелије свога колеге. Разуме се, да такав осуђеник не може у први мах да зна како су куцања груписана, ну ипак слуги, да куцања иду редом као и азбука, да је један удар на пример равно а, два удара = б, три = в, и тако редом. Пошто је то погодио, размисли се мало, шта му сусед куца и наскоро разуме да га пита: „P-a-z-y-m-e-t-e-l-u?“ Овај опет на исти начин одговора са „да!“

Разуме се да је овај начин разговора врло спор, јер је потребан по читав дан каквом осуђенику, да са својим суседом измења тек три четири мисли. Али му онда долази у помоћ сусед и вели му: „Ја ћу вас боље научити. Слушајте.“ И онда се чује, где сусед повлачи неке хоризонталне линије, што и он чини. „Свега седам.“ И он седам повлачи. „Шест усирваних.“ Овај се присећа и повлачи шест вертикалних линија.

Онда му сусед, који је разуме се, стари осуђеник и жељан разговора, откуца и азбуку овако српски од прилике:

	1	2	3	4	5	
1	а	б	в	г	д	1
2	ђ	е	ж	з	и	2
3	ј	к	л	љ	м	3
4	н	њ	о	п	р	4
5	с	т	ч	ћ	у	5
6	ф	х	ц	ш	џ	6
	1	2	3	4	5	

И онда куца. Разуме се да је прво питање: „Ко сте ви?“ овако: 2—3, 3—4, 1—5, 2—5, 2—2, 3—1, 5—2.

И на тај начин руски робијаш и измењују мисли.

Разуме се, да има још пуно начина, који су компликованији и тежи.

— L.

Т Р А Ж И С Е

Милан Лукић, син Вукосава Лукића тежака из Гунцата (среза посавског) отишао је 15 овог месеца незнано где. Њему је 13—14 год., раста средњег, лица округла, очију граорастих, косе смеђе. Од одела имао је гуњ и гуњић од сукна, кошуљу од дебелог платна кудељног, на ногама опанке, а на глави шубару или шајкачу. Управа града под Бр. 28578 позива полицијске власти да Милана у своме кругу потраже и на случај проналаска спроведу га ради предаје родитељима.

Ноћу, између 4 и 5 тек. м. Тодору Радојковићу, тежаку из Лабукова, среза бањског, нестала су два коња са паше у месту званом „Ждрело“. Оба су коња длаке мрке, матори по 8 година; један има на леђима мало беле длаке и у десно око ћорав; — а други је у једно уво ровашен. Оба су поткована турским ковом. У случају проналаска треба известити начелство окр. нишког с позивом на Бр. 29846. (Убр. 28618).

Јанка кћи Петра Јовановића, скитачког циганина, а жена Младена Савића, ковача из Дејана (окр. врањски) отумарала је с неким непознатим лицем у намери да се отуђи од мужа. По чувењу тај непознати проводи је по Србији под именом: „Мица“. Јанки је 20 година, раста средњег, у лицу црномањаста и рошава од богиња, очију плавих, на горњој вилицы има један зуб пред осталима — не у једној линији; на једној руци има белегу од ране пушчане. Начелство округа врањског моли све полицијске власти да га о проналаску Јанке известе с позивом на Бр. 18602. (Убр. 28389).

Једна кобила и једна ждребица нестали су 16 пр. мес. Стојич Јовановићу из Бубнице. Кобила је длаке доратасте без других знакова, матора 10 година, са жигом „А“, а ждребица је матора 1½ годину, длаке доратасте, без других знакова. Начелство окр. топличког актом Бр. 9023 моли да се о проналаску известе. (Убр. 28387).

Марија жена Венцла Вихлера, рибара из Земуна одбегла је од свога мужа пре 14 дана, оставив код куће и женско дете од две године. Марији је 22 године, црномањаста, стаса малена. Од одела има сукњу црну и шарену реклу, а на ногама папуче. Сумња се да је пребегла амо у Србију и негде ступила у службу. Управа града Београда расписала је тражење, те се у случају проналаска Марија има спровести Управи с позивом на Бр. 28397, како би се могла предати мужу на продужење брачног живота.

Непознати човечији леш избачила је вода на дунавској обали у селу Раму, 13 овог месеца око 12 часова (у подне). Лешу је од прилике 26 година, раста средњег, бркова и браде црне, мале; — од одела има на себи мале црне чакшире, кошуљу бело-шарену, грудњак поцепан, гологлав, на ногама чарапе без опанака, опасан црвеним појасом; — по изгледу личи да је баштован. На глави се познају знаци од удара, из чега се да закључити да је непознати убијен, па бачен у воду. Начелство пожаревачко актом Бр. 19587 моли полицијске власти, да потраже фамилију утопљеникову. Убр. 28788.

П О Т Е Р А

Непознати допов ноћу између 8 и 9 тек. мес. украо је из атара суда општине блендијске једно мангуп ждребе, које се тамо налазило. Оно је маторо једну годину, а длаке мрке. Начелство окр. нишког моли полицијске власти за тражење и да се по проналаску крадљивац с покрађом њему спроведе с позивом на Бр. 29346. Убр. 28618.

Јеврем М. Марковић и Јованча М. Вукадиновић, земљоделци из Пермана (срез сврљишки) побегли су 2 ов. месеца из притвора општине гушевачке. Јеврему је 21 година, раста средњег, у опште црномањаст, ћосав а у лицу сувоњав. Јованчи је 21 година, раста повисоког, у опште црномањаст, ћосав, једном ногом рамеље. Начелство окр. нишког моли полицијске власти да њему напред именованог у случају проналаска стражарно спроведу с позивом на Бр. 29157. Убр. 28620.

Петар Петковић, звани „Жаоче“ коцкар из Ниша, који се налази код начелства окр. нишког под кривич. истрагом због крађе, побегао је незнано где. Начелство актом Бр. 28496 моли полиц. власти да „Жаоче“ у домашају своме потраже и нађена њему спроведе. Убр. 28259.

Мирко Стефановић — Тиввић, позната скитница и варалица, који је небројено пута за разна иступна дела кажњаван и коме је апсана Управе вароши Београда врло добро позната, није се могао ни у војсци смирити. И тамо је као редов 2 чете VII-ог пешадијског пука, учинио казнимо дело, зашта је био притворен. Али он улучи згодну прилику, те 14 ов. мес., ноћу, између 11 и 12 час. побегне из притвора незвано где, па се у команду ни до данас није вратио, због чега га она актом својим Бр. 8223, тражи да се њој стражарно спроведе. Миркова је слика већ изношена у нашем листу (стр. 208 од 1898 год.; и у „Полицајцу“ календару за 1899 год.). Ми је и у данашњем броју износимо, да би се лакше могао пронаћи. Он је родом из Београда. Има му 20—21 година. Дрзак и препреден до крајности. И кад је кифле и земичке продавао — јер му је то понекад било занимање проформе ради, — главна му је девиза била да неког нађе и превари, те да дође до пара. По проналаску треба га стражарно спровести команди или Управи града Београда с позивом на Бр. 28231.

Паун Тр. М. Геочеловић, из Шарбановца, среза бољевачког, решењем зајечарског првост. суда од 10 јула т. год. Бр. 12006, (које је извршено постало) стављен је под поротни суд и у притвор због убиства Пауна Ј. Бакановића и жене му Стане, извршеног ноћу између 8 и 9 априла т. г. и покушаја убиства над Станојем Т. М. Геочеловићем наневши овоме тешку повреду тела, из пушке. Паун је за ово био стављен под истрагу, али је побегао из притвора среског ноћу између 1 и 2 маја т. год.; њему је 21 година, стаса мало већег, ђосав, плав, изгледа блесастог. Кад је побегао од одела имао је: беле чакшире, црно гуњче на форму блузе; на ногама опанке, а на глави влашку капу од црвеног сукна, звану „кићија“. Иследни судија прв. суда зајечарског моли све полицијске власти, да именованог потраже и нађена њему спроведу с позивом на Бр. 17779. УБр. 28496.

Петар Максимовић, секретар аустро-угарског консулата у Нишу учинио је проневеру за време одсуства консула г. Будисављевића и побегао незвано где са певачицом Аделом. Проневерио је 2000 динара и однео лозове акционарске штедионице нишке са купонима у вредности 50 динара и то Бр. 1411, 1412, 1413 и 1249 и акције „Нишког друштва за кредит и штедњу“, I емисије Бр. 2142, 2125, 2126, 2127, 0993 и 0994. Њему је 30 година, стаса средњег, очију и косе смеђе, брија браду, косе кратке шипане — прилично ђелав на темену, дебеле средње дугачке кестењаве боје бркова; при смејању показује горње ретке и беле зубе. Од одела има зимски капут по мало чунав, дугачак, црни полу цилиндер, панталоне грао са браон штрафтама, сако капут кариран сиве боје и ципеле на шнирање. Говори српски, немачки и маџарски. Врло интелигентан. Начелство окр. нишког актом Бр. 22991 моли, да јој се исти по проналаску стражарно спроведе.

ПРЕСТАЛА ПОТРЕБА

Фамилија убијеног човека нађеног на друму цариградском близу Грделице, и чијег смо леша изнели слику у прошлomu броју нашега листа, пронађена је, те је с тога престала потреба за даље тражење њено. Но потребно је, да се и даље трага за зликовцима, који до сад нису пронађени.

СКРЕЂЕ СЕ ПАЖЊА.

Илија Кичев, родом из Казанлука и **Кузман Коцеф**, родом из села Сестрима у Бугарској, обојица по народности Бугари, прогнати су 15 тек. мес. на свагда у Бугарску по решењу управе града Београда Бр. 24049. Ове две светске варалице дошле су у Београд почетком прошлог месеца и донеле собом знатну количину неког прашка, за кога тврђаху да је **златан**, а који у ствари беше мешавина од цинка и бакра. Помоћу

Илија

Кузман

тог прашка, кога продаваху лаковерном свету као злато, ова два прописвета извршили су масу превара по Бугарској, Грчкој, Турској, Русији, Румунији и Аустро-Угарској, па су најзад покушали, да и нас усређе својим „еспионом“. Али, како свему има краја, то су и они морали једном долијати. Београдска полиција, која је свагда била веома пажљива према странцима овакве врсте, изненадила је својом посетом ове „златне трговце“ одмах по њиховом доласку, и по урођеној јој навици, понудила им гостопримство у просторијама свога приземног спрата. Ово полициско гостопримство није остало ненаграђено, јер јој њени гости после једномесечног гостовања признаше: да су до тада више пута осуђивани од стране бугарских судова не само због превара већ и због опасних крађа; да по „иностраниству“ путују једино у циљу превара, и што је онајважније, да се на том путу служе лажним пасошима. Тако, прво од њих — Илија Кичев путује са пасошом неког Константина Панајатовог из Атине, а други — Кузман Коцеф

са пасошем Спире Мицева, трг. из Цера у Македонији, који је издат од стране турског конзулата у Крајови (Румунија).

Но пошто се није могло утврдити, да су Илија и Кузман извршили какво казнимо дело у Србији, то се нису могли ни предати нашим судовима на суђење, већ су само, као и сваке друге стране скитнице, прогнати на свагда у њихову отаџбину.

Износећи слике ових светских варалица и у сваком погледу веома опасних и проблематичних личности, молимо све полицијске власти да обрате најстрожу пажњу на њихов повратак у Србију, а у случају повратка, да их ухвате и стражарно спроведу у управу града Београда.

НАЂЕНО

Ђоњ длаке алатасте, матор 7 година, с гуком на левој страни, без других знакова, нађен је у селу Петровцу, среза крагујевачког и као мангуп задржат при општини цветојевачкој. Начелство окр. крагујевачког актом Бр. 21184 позива сопственика да са доказима о својини оде и прими свога коња. УБр. 28224.